

SZATHMÁRI ISTVÁN

A hó és a Nefelejcs

Talán havat hoz a késő novemberi szél a hegyek felől, amerre lilák a tárgyak, az erdők valahol odébb, mászni már úgyse mászok ebben az évben, se dombot, se apró csúcsokat, se hazát, hisz elég volt ez is, untilg, a sok-sok küszködés, élvezet meg alig, valóban, majdnem ohne, az avar szaga, az igen, az édeskés illat, no meg a fenyők zöld aureolája, ez jó volt, de csak ennyi és semmi más, nem beszélve arról, miket is indított el bennem, akár a mágnes, a földhöz kellett tapadnom ilyenkor, hogy piheg, hogy piheg, de már ugrottam is fel, frissen, katonásan, feszesen, akkor még tehettem, igen, ma csak a lilába vesző dolgokat figyelem, az átmenetet, ha képes vagyok rá, hogy hogyan csúsznak egymásba a színek, majd vesznek el lassan valamiben.

És érkezik a hó is. A nagy névnapok előtt valahogy mindig megjön. Emlékszem, hogy zuhogott, amikor anyámékkal a piacon mentünk át, a szembe, a szájba csapódott, mintha csak azt akarná, ne szólj semmit, ne láss semmit, pedig olyan vidámak voltunk, nagynéném annyira örült a virágoknak, kicsit halottiak, temetőbe valók, de más nem volt, és hát ki is gondolt akkor komolyan erre, nagybátyám, aki velünk jött késő este a piacon át, megállt egy pillanatra, essél, essél, kiáltozta, és már gombolta is ki a sliccét, fröccsöt ittunk a vacsorához, kacsa meg efféle, előtte tüzes pálinkát, a szobában meleg volt, mindenhol régi képek, tárgyak, az ablakon ódon függönyök, ültem az asztalnál, fény és lárma, mi kellett még ugyan, ömlött a jókedv szerteszét, és mégis, kellett, kellett olyan sok minden, mert nem tudtam megállni, vagy nem akartam, habzsolni, igen, vagy így természetes? pedig milyen jó volt ott ülni, már nem is annyira fiatalon, a melegséggel bélelt szobában, alig figyelni valamire, de mégis, nagyon, de nagyon ott lenni, bizony.

Unokatestvérem a nyári konyhában, betegen, egerekkel a fiókban, velük beszélgetek, csak velük, mondta nekem néha, a hasa már majdnem a plafonig ért, mindnyájan tudtuk, az egy más világ, az is van, de ez most itt fön, csak a miénk. És igen, mennyire ismétlődnek a dolgok, a nagy akarásban most is ilyen egyoldalú voltam, csak azt láttam, ami kellemes, és akkor hirtelen, az új hazában, én kerültem a fönti szobából a kinti konyhába, őrült nagy hassal Istenem, és nem hittem el persze, hogy így is lehet, és volt egér is meg minden, ami illett, ide, ide, hozzám, ehhez. És csak néztem a málló falat, a hepehupás padlót, a cinezett, kopott edényeket, hallgattam, ahogy ropog, patog a fa, a rözse a sparheltben, de hideg volt, állandóan, fogvacogtató. Kívül, belül elcsúszva néztem riadtan, számálva az órákat, az idő darabjait, de már nem tudtam semmit sem összerakni belőlük. Nem volt erőm.

Persze jelképes mindez. De mégis annyira valós. Állok a hegyektől nem messze, szél van és hó, meg már egészen sötét. A folyó is erre valahol, és rajtuk túl? és rajtuk túl? valami kis lakás, fény alig, meg torony, meg park, meg pár ember, hagyd már, ugyan.

És újból vág a hó, úgy, ahogyan akkor, ott, mikor mentünk a piacon át, forrón, kegyetlenül, a szájba, a szembe, szinte vörös az egész világ.

Ha nappal van, fény, az utcákat figyelem, a nevüket, a terek tábláit, van Szentlélek, van Miatyánk, Holdvilág, de olyan is, hogy Dob és Topánka, no meg Szegfű és

Így tovább. A Csikágóban, ahol lakom, ott a Nefelejcs, hosszú, lármás, ricsajos utca, tele szükségét végző kutyával, mindenféle, fajta, szín és nagyság, Al Capone is erre valahol, ebben biztos lehetsz, mondom az egyik srácnak, aki telefonkártyákat kéreget tőlem, csak a színeset, mondja, a rikítót, ilyet még nem is láttam, és ha itt is jár, úgysem sztár, sztár már bizony, az az Al Capone, és rohan el a parkoló kocsik között, majd fölbukva a kihantolt betondarabokon.

Hát akkor ki az igazi úr erre, ki mondja meg, mit és miért, azt, hogy ez az utca ne emlékeztessen semmire, hogy úgy forduljak be ide, hogy ne jelentsen semmit, olyan legyen, mint egy darab fa vagy kő, ne marjon belém, rúgjon agyba, észre se vegyem, legyen, de ne nekem, kit érdekel, de nincs, aki ezt csinálja velem, se fegyver, se semmi, már félve megyek a sarok felé, szorongó gyomorral, amarra is mehetnék, de úgy is át kell vágni ezen az utcán, egyszer kigondoltam, ha gólyalábaim lennének, előbb a Szentlélek, majd a Miatyánk és utána a Nefelejcs, de mindegyik fájna, és hát mivégre is, egészen a fal mellett, csak föl ne nézni, föl ne nézni, le, le a tekintetet, úgysem megy, tudom, hogy itt vagyok, ebben az utcában, a szagáról, a színéről, foroghatok, ugrálhatok, lapulhatok, ezt már senki se törli ki belőlem, senki. És hiába költözöm bárhová ebben a városban, az én utcám már megvan örökre.

És esik, esik a hó. Szánkókat látok meg dombokat. És hagyom, történjék az, aminek történnie kell. Bugyogjon belül az a valami. Úgy, visszafelé. Mást úgysem tehetek.

ÚTKERESŐK